ספרים נוספים · קונטרסים

אגלחך לשמים

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

אגלחך לשמים

מקור הטקסט: אור ברסלב

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/אגלחך-לשמים/
הקובץ נוצר ב־18 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

הקדמה 4
תשובה 4
העבודה שאגלחך לשמים 5
סיקור היסטורי בענין חבישת הפאה 5
התעוררות ראשונה בשנת תשס"ד 7
דעת זקנים 8
הרוב לא קובע 10
מעמד שריפת הפאות ההמוני 10
לידת ה"הכשר" 11
ותשקוט הארץ ארבע עשרה שנה 12
תעשיית שיער האדם 13
סדר צורת התגלחת 14
מתוך מחקר שהתפרסם כיום באמריקה 14
עיבוד השיער 17
חלוקת השיער לפי איכות 17
כושר השיער ההודי 18
אספקת שיער משאר המקומות 18
ה"הכשר" 21
"אדרת שער למען כחש" 23
גילוי דעת בענין הע"ז 25
הכתובת היתה על הקיר 27
מכתבי הרבנים 34
שלבי היצור הראשונים של פאת הקאסטם 34

הוכן מתוכנת תורת אמת, מותר להפיץ בכפוף לתנאי רשיון CC BY-NC-SA 2.5 - אסור בשימוש מסחרי
בס"ד - כל הזכויות שמורות (c) ל מכון בקודש פנימה

בענין תקרובת עבודה זרה בפאות

ופרטים בדבר הונאת הכשרות בנידון
הרב ישראל יעקב אריאוביץ והרב יניב עסיס שליט"א
יוצא לאור ע"י מכון בקודש פנימה - התשע"ח

הקדמה

לפניכם סיקור ענין הע"ז בפאות שנערך ע"י סיכום של שו"תים, מחקרים, סקרים וראיונות רבים שנלקטו בידינו. ניתן לקבלם במלואם, ולהווכח בנקל באמינות הדברים. להבנת חומרת הענין נביא כאן מעשה המובא בספר "אבני אש" תשובה מאת ר' יצחק זילברשטיין הקשורה לנידון דידן -

"**לאחר הסערה הגדולה שפרצה בציבור, עקב הפסק האוסר לבישת פאה נכרית הבאה מהודו כיון שמקריבים את השערות לע"ז, וכפי שפסקו גדולי הדור בחודש אייר תשס"ד, אירע מקרה במורה אחת שהגיעה לבית הספר** [של בנות מתחזקות] **עם מטפחת במקום הפאה, וסיפרה לתלמידות על איסור הנאה מהפיאות המגיעות מהודו. קמה אחת מהתלמידות ופשטה מעליה את הפאה הנכרית, וגילתה בזה שהיא חולת סרטן ועוברת טיפולים כימותרפיים, ושערה נשר, ובכך גילתה סודה לרבים שהיא חולה, וגם ישבה בכיתה כשהיא מקורחת ומתביישת.**

ויש להסתפק האם היתה חייבת לעשות זאת כשהדבר כרוך בבזיון גדול, ובגילוי סוד לא נעים העלול לפגוע בשידוכים לכל המשפחה?"

תשובה

"ולמעשה אמר לי מו"ח מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א שאין כל היתר לא להוריד את הפאה, משום שנאמר ולא ידבק בך מאומה."

מזה נסיק עד כמה לקח הגריש"א את הנידון בכובד ראש וברצינות, ולא רק החמיר בזה כחומרא בעלמא.

לקבלת חומר רב בנושאים אלו, בירורים, ותרומות
0533153226 0533199434
gmail.com@8388832
קו מידע בנידון - 07959515

העבודה שאגלחך לשמים

הגמ' במסכת נדרים דף ט: מביאה מעשה בנזיר שנדר נזירותו באופן מופלא ביותר, עד ששמעון הצדיק התפעל ממנו במיוחד. ואלו דברי הגמ' שם -

"אמר שמעון הצדיק מימי לא אכלתי אשם נזיר טמא אלא אחד. פעם אחת בא אדם אחד נזיר מן הדרום, וראיתיו שהוא יפה עינים וטוב רואי וקווצותיו סדורות לו תלתלים, אמרתי לו בני מה ראית להשחית את שערך זה הנאה, אמר לי רועה הייתי לאבא בעירי הלכתי למלאות מים מן המעיין, ונסתכלתי בבבואה שלי, ופחז עלי יצרי ובקש לטורדני מן העולם, אמרתי לו רשע למה אתה מתגאה בעולם שאינו שלך במי שהוא עתיד להיות רמה ותולעה **העבודה** (לשון שבועה) **שאגלחך לשמים**! מיד עמדתי ונשקתיו על ראשו, אמרתי לו בני כמוך ירבו נוזרי נזירות בישראל, עליך הכתוב אומר איש כי יפליא לנדור נדר נזיר להזיר לה'."

ההודים (להבדיל) מנהגם להכניע עצמם לפני גילוליהם ולהוריד מאדרת ראשם לפניו, זהו בשבילם מעשה גבורה ומסירות לפני שיקוצם.

אנו העם הנבחר, בני אברהם יצחק ויעקב, בני בכורי ישראל - כאשר בוראינו מצווה עלינו להסתיר את פארינו מזרים בשבילו, זוהי גאוותינו לעשות זאת ביד רמה, להראות מסירותינו לפניו, ובזה להגדיל אהבתו אלינו ואהבתינו אליו.

סיקור היסטורי בענין חבישת הפאה

לפני כמאה חמישים שנה, בעקבות גזירות הלבוש וההתדרדרות הקשה בצניעות מחמת השפעת ההשכלה והאופנה הערה א החלו רבות מבנות ישראל לילך בפאה.

באותו הזמן תעשיית הפאות היתה מצומצת בעיקר עבור בעלי מום (קרחות) מחד, וציבור היראים מאידך (בעיקר בארצות אשכנז), ואספקת השיער הגיעה בעיקר מנשים עניות שמכרו שערותיהן או משיער שנלקח ממתים (דבר שעורר פולמוס רב בהרבה מספרי השו"ת מחמת איסור הנאה ממת, עי' יו"ד שמ"ט פרטי הדינים בכך).

עברו השנים והפאה הפכה ממוצר מגושם, למותג אופנה יוקרתי לכלל ציבור הנשים בעולם, וכלשון הגר"ש ואזנר זצ"ל בהקדמתו לשו"ת שבט הלוי ח"ב אות כ"ה וז"ל "**והא ראיה שאינו דת יהודית דהא גם הגויות בזמן הזה** [תשל"ג] **הולכות כן לשם נוי שלהם אם כן מה דת יהודית בזה, ונתקיים בדרך מליצה פאה – נכרית**", ומיום ליום ייצור הפאות השתכלל עד שרמת הפאות עלתה על איכותו ויופיו של השיער הטבעי, ו ממילא הביקוש גדל בהתאם.

וכעת החלו יצרני הפאות לתור אחר מקור אספקה לשערות הדרושות להם, מקור תמידי, זמין יותר, וזול יותר.
באופן רגיל, אשה אינה גוזזת את שערה סתם כך ואפילו תמורת סכום הגון, וגם משפחות שמגלחות את יקיריהן אחר פטירתם אינן מצויות בנקל.
בהודו, לעומת זאת, ישנו מסחר בין לאומי של שיער טבעי - בעז"ה בהמשך נבאר כיצד דוקא שם צמח לו עסק זה, על אף שבשאר התחומים מדינה זה אינה מהמובילות.
הערה א וגודל הפירצות שהיו בתקופה זו אנו רואים מגדולי אותם דורות כשהם צועקים על המצב בדורם. נביא לצורך המחשה כמה דוגמאות - מכתב החפץ חיים (מאיר עיני ישראל עמ' ק"י) וז"ל "בעוונתינו הרבים, נפרץ הדבר מאד מאד, והיצר הרע מפתה את הנשים ללכת פרועות ראש, בלי שום כסוי, וגם ללכת בזרועות מגולות, ועוד חלק גדול מלבושיהן כנגד הלב וכהי גונא – הכל מגולה, כדי שבכל מקום שיביט שם האיש יהיה נגד הערוה". עכ"ל. וכעין זה מובא בערוך השולחן (אורח חיים סי' ע"ה ס"ז) "ועתה בואו ונצווח על פרצות דורינו בעוונותינו הרבים, שזה שנים רבות שנפרצו בנות ישראל בעון זה והולכות בגילוי הראש, וכל מה שצעקו על זה הוא לא לעזר ולא להועיל וכו'", וכעין זה מובא ב"אפיקי מגינים" סי' ע"ה בחלק הביאורים וז"ל "ועכשיו בעוה"ר נתפרץ מאד מדת הצניעות בנשים שהולכות בפרהסיא בפרועי ראש עד שא"א למחות בהן שבודאי לא ישמעו לנו לפחות יש ללמדן שישימו על שערן סבכה קלועות מחוטין דקין של משי או של שערות מפאה נכרית כנ"ל דזה מועיל לסלק האיסור דאורייתא וגם עי"ז יהי' היתר קצת לומר דבר שבקדושה כנגדן כמש"ל דבזה אפשר שישמעו" עכ"ל. וכתב הבן איש חי (פרשת בא אות י"ב) "הנשים בערי אירופה שדרכן ללילך תמיד פרועי ראש וכו'".
וכן המהרש"ם כתב (סי' קכו) "ולא אכחד כי מכמה שנים אינני רוצה לברך ז' ברכות תחת החופה, בגלל פרצת הנשים היוצאות פרועי ראש" ע"כ. ועוד כתב בענין זה (ח"ד סי' קלח כ') "ואם כי היה ראוי לייחד בשביל זה מודעה מיוחדת באריכות דברים, אבל יען שידעתי שכבר נפרץ הגדר בגליל הזה ונתפשט מאוד, וכמעט אבדה כל תקוה בלבי להועיל, לזאת ידי עצורות וכו'". וכן בספר 'דברי בן שלמה' (להגרב"ז יעקובזון זצ"ל עמ' שו) "הייתי בעיר גדולה בלטויה, וביקרתי שם את הרב, ואשתו כיבדה אותי בכוס יין, ולא רציתי לשתות מפני שערה המגולה, והרב נער בי מאד, ואמר לי שרבות מנשי רבני ליטא הולכות כן".
וכנ"ל בשם החזון איש (מתוך הספר "פאר הדור" ח"ג עמ' י"ח) "רבינו הק' [החזו"א] נתן את הסכמתו לשידוך עם משפחה מיהודי ליטא, למרות שהאם לא כסתה את ראשה,

ולא הסכים לשידוך במקרה דומה עם משפחה מיהודי הונגריה, אע"פ שהאם הבטיחה לכסות את שערותיה בעתיד, והסביר כי אצל יהודי ליטא נפוצה קלקלה זו [של גילוי הראש] גם בקרב שומרי תורה ומצוות ואילו יהודי מהונגריה שפרץ אותו גדר צניעות סימן שהוא מיקל ראש גם בשאר גופי תורה" וכן בספר "לעבדו בלבב שלם" (תולדותיו של הגה"צ רבי זיידל אפשטיין זצ"ל עמ' 90) מסופר שכ"כ היה קשה אז לבני הישיבות למצוא שידוך שתסכים לכסות את ראשה (אפילו בפאה) עד ש"גדולי הדור וראשי הישיבות הנחו את התלמידים שכיון שאין ברירה שלא יעשו מכך תנאי ויסיכימו להנשא עם אשה שתלך בגילוי ראש!" וכן במנחת שבת סי' פ"ד סקכ"ח "פשטה המספחת בעוה"ר בין הרבה נשים שבזמנינו שאפילו הנשואות הולכות פרועי ראש ר"ל". וכן בשו"ת "משיב שלום" (סי' ל"ד. נדפס בשנת תרצ"א) כתב וז"ל "בעוה"ר אוי לנו שכך עלתה בימינו שגם נשואות נשא"ו ראי"ש בגלוי ובפרהסיא יוצאות בשוק פרועות לשמצה וכו', בקמיהם שאפילו בנות הערלים לא חצופות כל כך. וזה עיקר דת משה ויהודית ביד רמה פור"ע ראי"ש ולענה. ונלאו חכמי הדור ודורשיו וסופריו ורבניו למצוא עצה נכונה לעצור בעד רעה חולה זאת ולגדור פרצה כי בעוה"ר שומע להם לא נמצא וכל כך גברה החוצפה עד אשר אין תרופה כי בת קמה באמה וכלה בחמותה וכולנה הצניעות פרצו גדר התורה בעשותן כמזמתה ואפילו הכשרות שבהן המעטות בטלה דעתן ובושות כמעט ראש לעטות כי תהיינה לשחוק וללעג הרבה ולבוז וחרפות בין הרוב הניכר רובן ככולן החצופות וכו'", וכן כתב הגאון רבי רפאל זילבער זצ"ל, אב"ד פריימאן, בספרו "מרפא לנפש" (חלק ב' סי' כ"ח. נדפס בשנת תש"י) ובזמנינו זה פשתה המספחת בעוה"ר שגם הרבה מיראים מקילים בגילוי שיער באשה דהוה איסור דאורייתא ומופרש בזוהר עונש חמור ומר ולא שמים על לב השם ירחם וכו'", וב"משפטי עוזיאל" (ח"ט ס"ל) מובאת שאלה בזה"ל "דין בהבלעזיר קלויר בעיר ליבטשוב שלא יתפלל לפי העמוד איש אשר אשתו נושאת אפילו פאה נכרית (שייטעל) רק בשטרנטיכל או מטפחת וברוב השנים לא היה מי שיתפלל לפני העמוד יען שרוב נשי עירנו הלכו כבר בשערותיהם ומיעוט שבמיעוט נושאים שייטלים וכו'".

התעוררות ראשונה בשנת תשס"ד

כבר בשנת תש"ל עורר הגר"מ שטרנבוך לראשונה על שיער הפאות המגיע מהודו ודבריו לא התקבלו בקרב הציבור, ולכן לא היה מי שיברר את הנידון מבחינה מציאותית.

בשנת תשס"ד יצאו פרסומים נוספים ומדויקים יותר על כי השיער המגיע מהודו, מקורן מבתי עבודה זרה, אשר שם מקדישות הנשים את שערן לאמונתן. ואז נתעורר הציבור מחמת כן, ויצאו רבים מגדולי הפסק לדון האם ע"פ האמור השערות אסורות מדין תקרובת אי לאו, כמה וכמה תשובות נכתבו בנושא, כאשר למעשה בהעדר נתונים מהשטח כל הדיונים נסובו סביב השערות וספקות. אולם למרות חוסר ברירות הענין מבחינה מציאותית פסק הגרי"ש לאסור את חבישת הפאות.

דעת זקנים

עפ"י בקשת **הגרי"ש אלישיב** נשלח הג"ר אהרון דוד דונר (דינר) שליט"א, דיין בלונדון, לבדוק את המצב בהודו, בתחפושת של כומר מהוותיקן ובסיוע גורמים ממשלתיים בכירים, חדר הגרא"ד דונר למקומות הנסתרים ביותר, וקיבל אינפורמציה ברורה בנידון (לקמן נביא סיקור מן הנעשה שם), הדברים הורצו קמי מרן הגרי"ש זצ"ל, אשר מיד פסק ששיער הודו הינו כדין תקרובת ממש, וכל פאה שאין עליה בירור גמור לגבי מקור השיער חייבת בביעור.

לפסק זה הצטרפו **הגר"נ קרליץ**, **הגר"ש ואזנר**, **הגר"מ שטרנבוך**, **והגר"מ בראנסדארפער**.

ע"פ כל הנ"ל פסקו **כל גדולי הרבנים** ששיער זה אסור בהנאה, וחייב בשריפה, ואסור להשהותו בבית - מדין "לא תביא תועבה אל ביתך" שנאמר גם על תקרובת (ועי' ברמב"ם פ"ז מע"ז ה"ב). הערה ב

הערה ב היו מן הרבנים שבתחילה סברו להיתר מצד צירופי ספיקות, אבל אחר שנתבהרו הדברים למעלה מכל ספק, לא נשארו צדדים להתיר.

ואלו הם ההשערות שהעלו קודם התברר הענין, הטענות והדחיות:

* אולי רוב השיער לא מגיע מהודו, וא"כ כל דפריש מרובא פריש. תשובה - ולפי מה שנתברר זהו דבר שלא ניתן להסתפק בו וודאי שרובו מהודו, וגם לו יצוייר שאין זה רוב - יש לזה דין של כל קבוע כמחצה על מחצה, כיון שהסַפָּק נוצר אצל הסַפָּקים היהודיים שהולכים לשם, ולא רק אצל הקונה. (תשובת הגרי"ש והגר"מ שטרנבוך בקובץ אור ישראל ל"ו.)

* פאות בהירות מותרות כיון שבהודו שערם כהה. תשובה - לפי מה שנתברר ישנם עוד כמות גדולה מאוד של עובדי ע"ז משאר ארצות המגיעים להקריב שערם בהודו (וכמות זו על אף שהיא המיעוט שם, אבל וודאי שהיא רוב השיער הבהיר שנמצא בעולם, כיון

שעוד הרבה פחות נשים רגילות עם שיער בהיר, מגלחות את שערם תמורת כסף - כנ"ל). וכן השיער הנמכר מהודו אפי' גולמי הינו אחר הוצאת הפיגמנטים (ואינו חימצון רגיל שפוגם את השיער, אלא הוצאת הפיגמנטים ב'אוסמוזה' שזה פטנט סודי שאינו מזיק לשיער כלל, ואינו ניכר בו כלל), כך שגם השיער הכי כהה - נהפך בין רגע לבהיר אפי' שעדין הוא נשאר גולמי ומשם לכל שאר הצבעים.

* אין זה תקרובת ע"ז אלא דורון. תשובה - לפי מה שיבואר לקמן זהו ממש תקורבת. (תשובת הגריש"א הנ"ל ע"פ עדות הגא"ד דונר שליט"א)

* גזיזת השערות אינה כעין פנים. תשובה - נפסק להלכה כאותן ראשונים שגזיזת השערות דומה לשבירת מקל, שהגמ' אומרת שזה נקרא כעין פנים. וז"ל השו"ע יו"ד קל"ט "אבל דבר שאין מקריבין ממנו בפנים אינו נאסר אלא א"כ עשה ממנו כעין זביחה או כעין זריקה המשתברת והוא דרך לעובדה באותו דבר, אע"פ שאין דרך לעובדה בזה הענין. כיצד, ע"ז שעובדים אותה שמקשקשים לפניה במקל ושיבר מקל לפניה נאסר מפני ששבירת המקל דומה לזביחה". (תשובת הגריש"א הנ"ל, והגר"מ שטרנבוך הנ"ל, ועוד תשובות רבות בקובץ הנ"ל.)

* גזיזת השערות אינה לפני הע"ז אלא באולמות בהר סביב לע"ז, וא"כ אינה תקרובת. תשובה - הגזיזה נעשית דוקא לפני הע"ז או לפני תמונתו. (ע"פ חקירת בי"ד דהגרנ"ק המובאת בקובץ הנ"ל.)

* אין עבודתה בכך לפי דברי הכמרים, וא"כ הוה כשבר מקל לפני ע"ז שאין עבודתה בכך שדינה שאינה עבודה כלל. תשובה - כך עבודתה לפי העובדים, והם אלו שמקריבים בפועל ולא הכמרים, לכן רק הם הקובעים את צורת עבודתה. (בתשובת הגריש"א הנ"ל)

* רק הנשים חושבות לע"ז, אבל הספר שהוא העובד אינו חושב אלא לממון. תשובה - כאמור הספרים גם חושבים לע"ז וזהו כבודם, ולא לממון! (ע"פ הכרעתו של הגריש"א והוסיף שסתם מחשבת עכו"ם לע"ז, מובא בקובץ הנ"ל.) ומ"מ תמיהא רבתי על ציבור יראים שמתבוסס לו בסברות והשערות וחיפוש עיקש סביב צידי ספקות בנושא כ"כ חמור, בעוד שאין בנמצא מי מציבור היראים שהיה מיקל באופן כגון זה, אפילו בנידוני כשרות מהקלים ביותר. וכבר אמר על זה הגר"נ קרליץ שליט"א שע"פ הלכה אין ראוי לסמוך על היתרים של שעת הדחק בנושא זה, כיון שניתן לכסות את הראש במטפחת וכדו' (דברי שלום עמ' קיט).

הרוב לא קובע

על אף שלקמן יתבאר שמהנראה בשטח הרוב המוחלט של שיער האדם בתעשיית הפאות העולמית מקורו בהודו – מ"מ חשוב לציין שדעת גדולי ישראל בנידון היתה שבעניין זה אפילו אילו מיעוט השיער היה מהודו, עדיין כל הפאות מחוייבות בביעור (אלמלא בירור גמור משעת גזיזה). וכדברי הגרישׂ"א במכתב תשובה ארוך שכתב לרב מארה"ב לגבי הנידון האם רוב השיער בהודו הוא מע"ז, וז"ל – "לפי מסמכים רשמיים ממדינת הודו 75% מהשערות המיובאות מהודו הם מבתי הע"ז שלהם. וגם אם זה להיפך דין קבוע להם וכו'" - שנאסר גם אם זה לא הרוב. (נתפרסם לראשונה בקובץ אור ישראל נ"ה, ומובא בקובץ תשובות ח"ג)

גם הגר"נ קרליץ הכריע לאיסור (במכתב המובא בחוט שני ח"ג).

ואף הגר"ש ואזנר זצ"ל החמיר בזה למעשה (על אף שבתחילה אמר שרק ראוי להחמיר, אבל אחרי בירורו ופסקו של הגרישׂ"א - הצטרף לאיסור), ובמכתב לבנו כתב בהאי לישנא "מי יודע אם גם זה גרם להרבה מקרים גופניים ונפשיים בבתי ישראל". וטען בזה לרוב מיאוס עניין הע"ז לא שייך להתיר עניין זה במה שנוגע לכלל ישראל, ואפילו אלמלא היה בזה איסור מדינא.

כמו"כ הרבנים המפורסמים של **התאחדות הרבנים דארה"ב וקנדה** ועוד בתי דין רבים בארץ ישראל ובחו"ל, פרסמו במכתבם את הכרעתם ששיער מהודו אסור מדין תקרבות ע"ז.

מעמד שריפת הפאות ההמוני

אחר פסקם הברור של כל גדו"י, עם ישראל קדושים קמו מיד ועשו מעשה. הערה ג **פאות סינטטיות** מן הענין להביא שיש שטענו ששיער סינטטי הוא בוודאי לא מגיע מהודו ואין מה לחשוש בזה עוד.

ולכאו' טענתם נראית, אולם הפאניות טוענות שלצורך חיזוק השיער פעמים רבות מכניסים שיער אדם לחיזוק השיער וכדו', ולצורך בירור הענין נשלחו 7 פאות סינטטיות לבדיקות מעבדה (של בדיקות שעטנז) והתברר שבשלוש מהפאות עם הכיתוב 100% סינטטי נמצא שיער אדם בפוני, ובחיבורים של השערות לרשת וכדו'.

הבדיקות שנעשו לצורך הענין היו בדיקות מדגמיות בלבד שכן כדי להבטיח שאין בפאה הסנטטית שיער הודו יש לבדוק שערה שערה, והדבר הינו כמעט בגדר בלתי אפשרי.

וכיום נעשה הרבה מן השיער הסינטטי ע"י בישול והמסה של שיער אמיתי, ויציקתו לשיער סינטטי.

ביאר ר' ישראל סלנטר את הגמ' בסוטה מד: המביאה מעשה שר"א בר צדוק התפעל מאדם שכאשר התברר לו הדין שהוא אינו עושה כדין - רק מיד לשנות מעשיו ולהמנע מהאיסור, שהתפעלות של ראב"צ היתה שהוא לא השתהה וניסה לחפש להקל, אלא רק אחרי שנמנע מהאיסור בא שוב לשאול מה כן ניתן לעשות. הערה ד ז"ל הגמ': "אמר אייבו הוה קאימנא קמיה דרבי אלעזר בר צדוק אתא לקמיה ההוא גברא אמר ליה קרייתא אית לי כרמיא אית לי זיתיא אית לי ואתו בני קרייתא ומקשקשין בכרמיא ואוכלין בזיתיא אריך או לא אריך אמר ליה לא אריך הוה קא שביק ליה ואזיל אמר כדו הויתי דיירי בארעא הדא ארבעין שנין ולא חמיתי בר אינש מהלך בארחן דתקנן כדין הדר ואתי ואמר ליה מאי מיעבד אמר ליה אפקר זיתיא לחשוכיא ותן פריטיא לקשקושי כרמים".

כן הוא בנידון זה, שעמך ישראל קדושים הם, ומיד כאשר התברר הדין, עשו מעשה ושרפו את תקרובת הע"ז. נשות ישראל קידשו שם שמים, ובמשך ששה ימים הפאות כבר לא נראו ברחובות, וכבר היה נראה שתופעת הפאות כבר חלפה לה מן העולם עד ש...

לידת ה"הכשר"

קם לו גוף כשרות אשר נותן הכשר על מקור השיער שאיננו מהודו, ומרגע לרגע החלו לצוץ בעוד ועוד חנויות תעודות הכשר, ולימים היתה כל הסערה כלא היתה. אחר נתינת ה"הכשר" נשא דבריו הגר"מ שטרנבוך בעצרת בכיכר השבת וז"ל (תרגום מאידיש מדבריו בעצרת ט"ו סיון תשס"ד)

"היתה לנו שמחה גדולה ועצומה על הקידוש ה' הגדול, שאלפי נשים הורידו את הפאות לקיים רצון הבורא. כזה קידוש ה' לא מצוי, כל בית ישראל ממש במסירות נפש הסירו הע"ז. לדאבוננו השמחה הפכה לתוגה. לאחרונה נותנים הכשרים על פאות פרוצות! עד היום היה נקרא שפרוצה עושה זאת, ועכשיו יש לזה הכשר רבנים, הכשר לפריצות. וזה כבר גרם לנשים שלנו שכשרואות הכשר מרבנים מהסוג שלנו הן חושבות שאין עוברים בפאות אלו על שום איסור. לא רק ע"ז אסור, פריצות שהיא אביזרייהו דגילוי עריות ג"כ אסור. כשנותנים הכשר על זה עלולים ח"ו לגרום לקטרוג גדול על כלל ישראל. היתה לנו כזו זכיה של קידוש ה' וצריך להחזיק בזה.

"ויש להעיר על עצם ההכשר לעבודה זרה. כולם יודעים כמה ע"ז חמורה, חמץ בפסח נלמד מעבודה זרה, והנה בחמץ בפסח כולם יודעים על כל מיני הידורים וחומרות,

מחפשים הכשר יותר טוב ויותר טוב, **ופתאום בעבודה זרה ביום אחד הכל נהיה מותר?! ההכשרים בזה הם פירצה גדולה בכלל ישראל.**

צריכים כולם לדעת שזה היה ניסיון מריבונו של עולם. הקב"ה בודאי היה לו נחת רוח מהנשים היהודיות ובעליהן, שהראו את הנאמנות שלהם לקב"ה, וכפי הנראה השטן לא יכל לסבול זאת, ומצא פה ושם כמה רבנים שמתירים, מצא רבנים שנותנים היתר לפריצות. אבל אנחנו צריכים להחזיק בחוזק ובעוצמה. **בכל נידנוד של עבודה זרה ובכל נידנוד של פריצות צריך ללחום עם כל הכוחות שלנו.**

אנחנו קוראים לכל הציבור לא להסתכל על היתרים מדומים, כל הנשים תלכנה בצניעות ותתעוררנה גם נשים אחרות ללכת בצניעות, ואז יהיה עת רצון מלמעלה, ובזמן כזה שצריכים כל כך הרבה רחמים, נזכה לרחמים אם נחזיק עצמנו חזק. וה' יעזור שנזכה שהקידוש ה' הגדול שהיה ימשיך, ובזכות קידוש ה' זה נזכה בקרוב לקבל פני משיח צדקנו, אמן."

ובתשובות והנהגות (ח"ה סי' רס"ה) שנה דבריו "וראיתי מאמר על טיב ההכשר שנתנו רבנים גדולים על הפאות, **ומוכיח שם בבירור שאין בהכשר זה ממש**, היות וסמכו על מה שהציגו בפניהם מסמכים של הזמנת הסחורה וכדו', המפורט בהם מהיכן מגיעה הסחורה, **על אף שאפשר בנקל לזייף או להעלים מהם חלק מהמסמכים**, וכו'. ובזמן האחרון הותר לגמרי האיסור על שיער המיובא מהודו, ולא דורשים אפילו הכשר, ואין פוצה פה למחות, **רק אחר שהתחילו להקל שלא כדין בהוראת המתירין, נפרץ הגדר בזה, ושערות אלו שמקודם שרפו אותם ברבים, כשהיה רק חשש איסור, היום כבר נתפשט ללובשם, ולא נוכל עוד ללחום** ולה' הישועה!"

אולם שוב נפלו דבריו על אזניים אטומות ואיש לא עשה עם זה מאומה.

ותשקוט הארץ ארבע עשרה שנה

ארבע עשרה שנה חלפו, והסערה שוב מתעוררת, והפעם ע"י קול קורא של גדולי הרבנים, המעוררים על כי ההכשר המדובר אין בו ממש, **ולמעשה המצב כיום זהה לחלוטין למצב שהיה בעבר.**

וכה דברי הכרוז שנתפרסם בתחילת חשון תשע"ח:

ומעין זה (בעיצוב שונה) פורסם באמריקה בבין המצרים תשע"ז

וכאשר באו קבוצת אברכים אל הקודש פנימה קמי מרן הגרח"ק ומרן הגר"ש אויערבך, הזדעזעו נורא, ואמרו שאכן המצב חזר להיות זהה לשנת תשס"ד, ופסק הרבנים על ביעור הפאה עומד בעינו.
אמת היא שהדברים מרעישים ומביכים כאחד, אך האמת ניתנה להאמר, והיא - שמי שחיפש את האמת בנידון - יכול היה למוצאה בקל, וכמו שיתבאר בס"ד לקמן.
ומ"מ ע"מ לתת מעט מושגים, ולחדד את הדברים האמורים נפרוס כעת בפני הקורא כמה נתונים מן הקורה היום בשוק שיער האדם העולמי ותעשיית השיער שסביב ה"מקדשים" בהודו.

תעשיית שיער האדם

הנתונים שלפניכם הינם מתוך מקורות רבים הערה ה הבירור בענין זה, אינו פשוט כלל, מדובר בשוק עולמי פרוע ביותר ללא שום פיקוח משום גורם שהוא, אעפ"כ כל המקורות היינו - כתבות, ראיונות, שו"תים, שיחות עם סוחרים, מחקרים, דו"חות או"ם, סחר, ושגרירות, כולם מראים את אותם נתונים כלליים למעט שינויים קלים שאינם משמעותיים לענייננו. וכל זה ללא השוק השחור, שהוא הסחר העיקרי בשיער - כפי שמעידים כל העוסקים בתחום. שניתן לקבלם אצלינו.
במדינת הודו ישנם יותר מ-1,000,000,000 (מליארד) נפש, כאשר 85% מתוכם מאמינים בדת ההינדו. בנוסף לכך, בעולם כולו מפוזרים לפי ההערכה עוד כ-2 מליון אנשים המאמינים בע"ז זו, אשר נוסעים להודו לגלח שערות ראשם ככל שאר מאמיני ההינדו שבמדינת הודו עצמה.
סמוך ממש לעיר טירופאתי שבהודו באזור הנקראת טירומולה קיים מרכז טומאה גדול של "דת" ההינדו. מדובר בבנין בן 4 קומות, אשר מעליו פסל בגובה שלוש קומות. ועוד ישנם 600,000 בתי ע"ז קטנים מפוזרים בעולם.
'עולי רגל' הודיים מקריבים שערותיהם ב"מקדשים" בדרום הודו כבר מאות שנים כדי "לטהר את עצמם" ולהחזיר את חובם לאלילים. על פי אגדה 'נאמנה' איזה אליל 'עשיר' אחד הסתבך בחובות עקב הוצאות מופרזות על חתונתו, המדובר הוא בסכומי עתק בפריסה לכמה אלפי שנים, הסוגדים של המסכן הנ"ל 'עוזרים' לו לשלם את החוב על ידי הקרבת שערם לפניו...
מסביב לבנין הע"ז ישנם בתי תגלחת שבו הם מגלחים שערם להקריבו לפני הע"ז שלהם.

בנוסף לפסל הגדול העומד במרכז בין בתי התגלחת, קיים גם בכל בית תגלחת בקומה התחתונה - בית תיפלה ושאר פסלים, כאשר המתגלחים והמגלחים מכוונים להם.
(ניתן לראות בהרבה הסרטות איך שהם אומרים את שם הע"ז בזמן הגילוח, ומבקשים ממנו אז בקשותיהם.)
ישנם כאלו המגלחים שערותיהם גם בבתי המלון שסביב לבית התפלות, וזאת דוקא כאשר יש שם תמונה של הפסל, קטורת וכדו'...
בבתי התגלחת יושבות מאות נשים וממתינות לתהליך גילוח השיער. בעבורן זהו מעשה של גבורה "ומסירות נפש" לאלילים.
גזיזת שערות בטירומלה היא דבר שעושה רושם רציני על מליוני 'כסילים', לאחר שרואים כביכול שמשאלתם התמלאה, התרחש נס כלשהו או שאחד מיקריהם נפטר, הם באים להקריב את שערותיהם.
הגר"מ שטרנבוך כתב עוד בשנת תש"ל (בספרו דת והלכה סימן א') "היום נמצא בשוק שערות מהודו שהן באסור חמור מאד דתקרובת עבודה זרה". עוד שם "**והיצוא דשערות אלו גדל והולך מדי שנה**". ההיקף המדובר אז היה כ-25,000 ליום, ואכן במחקר שהתפרסם לאחרונה נכתב כי מדובר בהיקף של 40,000 ביום, וביום אידם היקף המתגלחים מגיע לכ-80,000 ליום!

סדר צורת התגלחת

בכל יום יושבים על רצפת הבטון באולמות הגילוח (מדובר באולמות ענק המכילים עשרות אלפי איש) כ-700 סַפָּרים, ומגלחים במהירות ובמיומנות גדולה 70-60 ראשים ביום, במשמרת של 6 שעות.
כל הספרים חייבים ללבוש בגד לבן או ביגוד מסורתי עם סמל כלשהו על מצחם. **רק בעלי יחוס או פרוטקציה יכולים לעבוד בבתי ע"ז, ספרים ממשפחות אחרות לא ימצאו את מקומם שם** (כלומר שגם בשבילם זה 'עבודה' ולא רק ענין של כסף). הערה ו
מנהג כל אשה שם הוא להתגלח לפחות **פעם אחת בחייה**. הן מגדלות את השיער ארוך מאוד למען הע"ז, ומגלחות אותו בטקס גילוח כשהן יושבות בתנוחה מסויימת **ואומרות או חושבות את שם האליל בזמן הגילוח**.
הערה ו

מתוך מחקר שהתפרסם כיום באמריקה

מ. סובה מספר על כך שהוא מגלח בערך 80 ראשים בימים עמוסים, סופי שבוע וכדומה, ו- 40 ראשים בימים רגילים.

הספר 'דור שני' הזה כבר גוזז שערות בטירומלה במשך 3 שנים, ולפני זה היה לו סלון לבד. אבא שלו עבד 34 שנה.
לאחר מות אביו הוא נהיה ממלא מקומו.
כאשר עובדים זמניים עובדים במשמרת של 6 שעות, הספר 'ריודו' עובד עד 8 שעות, 7 ימים בשבוע. האבא של סובה עבד 15 שנה בבית הע"ז בתור עובד זמני, והוא קיבל 2 רופי לבנ"א. היום הוא מקבל 7 לתגלחת מלאה ו 3- לחלקי.
הספרים המומחים יכולים אפילו לגלח תינוקים בוכים. אם פצעו ראש של מישהו זה כמו דיו אדום של המורה על התעודה. בפרט אצל תינוקים שהקרקפת שלהם היא מאוד עדינה.
זה יכול להיות קשה, אומר ריודו, תינוקים מתעצבנים והספרים לא ממהרים אם להורים קשה להחזיקם רגוע.
להתעסק עם קשישים ונכים גם יכול להיות אתגר. אפילו שיש תורים מיוחדים לסגידה, לתגלחת אין את האפשרות הזאת. העיפות של הקשישים והנכים חוץ מהאלפים שמבזבזים שעות בתור גורם להיות עצבניים וכועסים. בגלל כמויות המסתפרים שהולכים וגואים הפסקת האוכל שלהם היא בקושי 10 דקות. עבודה כ"כ תובענית כמו זה יש לה תוצאות קשות. לעבוד בישיבה בלי שום הפסקה אחרי עבודה כ"כ מאומצת בידים זה גורם לרגלים משופשפות וגם פצועות. שורש כף הידים, הכתפים והגב כואבים אך הם התרגלו לזה. אחרי שהם גלחו קרקפות בכזו דרך הם כבר לא יכולים להשתמש עם כסא ספר. כי בבית הע"ז עושים את זה בחצי מהזמן.
במשך שנים משרתי הע"ז היו שורפים את השיער, אולם עם התפתחות תעשיית הפאות כאשר ראו סוחרים סינים בהונג קונג שישנו ביקוש עצום לשיער אדם - השפיעו על השלטונות שבהודו למנוע איבוד השיער, מאחר שהוא יכול לשמש מקור למטבע זר. ומיד קמו כמה אנשי מעשה והחלו לְצבור שיער זה, ולשווקו בעולם. וככל שספקו יותר סחורה ברחבי העולם כך התפרסם שמם וגדלו מספר הפניות מכל העולם אליהם בבקשה להשיג מוצר מבוקש זה. הערה ז
הערה ז הפרסום המעורר הראשון בענין היה בירחון "קול תורה" מחודש ניסן תשכ"ח (שנה לט חוברת ז' עמ' ה) שם כותב הרנ"א רבינוביץ מטורונטו וז"ל: "בזמן האחרון בגלל האופנה החדשה עלה הביקוש לשיער אדם לפיאות נכריות עד להפליא. היוקר גרם לכניסת הודו לשוק זה. שם ישנם אלפים ורבבות שנוהגים לגדל פרע, וליום איד ידוע מתגלחים ומקריבים את השיער לע"ז. לפנים היו שורפים את השיער המתקבץ שם

לקמצים אחרי טקס ההקרבה, אולם כאשר ראו הסוחרים בהונג קונג שהשיער שווה כסף, השפיעו על השלטונות למנוע איבוד השיער, מאחר שהוא יכול לשמש מקור למטבע זר."

(מתוך תרגום המחקר האמריקאי) "מנהג הגילוח לרצות את ה'אלוהים' הוא טקס של מאות בשנים בבית הע"ז "וישנו". אם תגיעו ל"מקדש" המפורסם בתירופתי באנדרה פרדש, תמצאו הרבה נשים וגברים מגולחים ש'מפייסים' את האלהים 'בלאג'י' עם נדר הגילוח, הקרקפות המבריקות נמצאים בכל עבר, חלק מרוחים בשרף של עצי אלגום על מנת להשאיר את הראש קריר במיוחד בחום הקיץ. עובדי העבודה זרה באים בהמונם לגלח את שערותיהם על מנת לקבל "עזרה אלהית".

מנהלי ה"מקדש" הבינו שאפשר להרוויח הרבה כסף מהטקסים הללו. בשנתיים האחרונות המנהלים של ה"מקדש" בטירומולה יצרו תהליכים עסקיים לאפשר להם להרוויח הרבה מזומנים מהביקוש הגלובלי לשיער טבעי, הקופות לא הפסיקו לצלצל משך כל תשעת ימי הטקס בטירומולה - שקורה כל חודש אוקטובר בשנה הזאת, השתתפות 1,500 ספרים שמתוכם 277 נשים שעבדו סביב השעון לגלח את הקרקפות של 340,000 ראשים שמהם 170,000 נשים." (ע"כ מתוך המחקר האמריקאי)

סרי ונקטיה שהוא מנהל הראשי של טקס הגילוח ההמוני בטירומולה אמר: "בעונה הזאת השגנו עליה של 45% בעבודת הגילוח הישג שעוד לא היה קודם לו בהיסטוריה, אחד מכל שתי מאמינים שהגיעו לטיריומולה לטקס נידבו את שערותיהם, 700,000 עובדים ביקרו ב"מקדש" באוקטובר שעבר, הקרדיט לעליה בציבור המתנדבים לאלוהים בלאג'י, הוא תוצאה מהמאמצים הרבים של סמבה סיווה ריעו, וסריניווסה ראג'ו מנהלי ה'טמפל', והם הבינו את הפוטנציאל במכירת השיער, ריעו הציג נוהלים חדשים שיקלו על המתנדבים התורמים את שערותיהם. חלק מהשיכלולים הינם סרטים דתיים עם מוסיקת רקע מרגיעה סביב משטחי הגילוח על מנת שאנשים ישארו תחת פיקוחם בתור ולא ילכו למגלחים זרים. מהתחלת הטקס שבשנה זו, ההנהלה גם סיפקה ארוחת בקר לכל המאמינים הבאים להקריב, המחכים לגילוח. האולם הראשי של קרליאנה קטה הוא אולם ממוזג שבו אפשר לגלח כ-5,000 איש לפרק זמן של 6 שעות, ויש עוד 3 אולמות קטנים הדומים בקרליאנה קטה. את המשטחים מנקים כל שעתיים ושולחים את השיער לשטיפה וייבוש.

ההכנסה שמכניסה עבודת הגילוח עברה את ה 30- מילון דולר, זה היה בזמן שמכרזי השיער היו פעם בחצי שנה, עכשיו מנהלי ה"מקדשים" התעוררו לרעיון שאפשר לעשות

מכרזים חודשיים אונליין. ב 2011- למינ' התחילו לערוך מכרזים אונליין של שיער טבעי ומכרו 1578 טונות ברווח של 100 מיליון דולר. המכירה ההמונית הזאת היתה של שיער שאוכסן למשך שנתיים, וכל אחסון יתר זה נגמר מהמדפים. המכרזים באונליין הדו-שנתים בשנות 2015-2016 הכניסו 30 מילון דולר. המארגנים אומרים מה שפעם היה הכנסה מקסימלית עכשיו נהפכה ל 15%-18% מהכנסה השנתית." לפני 5 שנים העובד עבודה זרה היה צריך לשלם עבור הגילוח RS10 בשנת 2011 הם הרשו לגלח בחינם, מאז שההנהלה התחילה לקחת את עניין מכירת השיער באופן רציני והעריכה שזה יכול להיות הכנסה ענקית עבור ההנהלה.

ההנהלה גם דואגה שהשיער יטופל בצורה הגיינית. לכל מגלח נותנים סכין חדשה יחד עם טבלה של משחת שרף עץ אלגום, תמורת מטבע, ולספרים נותנים כלים וחומרי אנטי ספטי.

את השיער בטיריומולה שוטפים ומייבשים בטמפרטורות מפוקחות ומאוחסנות לפי קטגוריות במחסן בטירופתי. בכללית מחלקים אותם לשש דרגות שתלויות באורך ומרקם, יש שוק גדול באירופה וארה"ב ששם אורגים אותם לפיאות.

עיבוד השיער

בממוצע כל אשה מספקת כ-280 גר' של שיער. כל 6 שעות מתמלאות סלסלאות ואותם מביאים למחסנים ששם השיער נמצא בעומק של עד גובה הברך.

אחרי שמגלחים את השיער, שוטפים אותו באמבטיות ענקיות ומסרקים בפסי ברזל מיוחדים. לאחר מכן מודדים את האורך ואוגדים את השיער לפי אורכים באגד של כ-200 שערות בכל אחד.

בשלב הזה משרים חלק מהשיער בכימיקלים מיוחדים (שהן סוד מקצועי) למשך מספר ימים, **ע"מ שיצאו הפגמנטים של הצבע לאט לאט**, ובכל יום נוסף שהשיער מושרה בכימיקלים אלו, יורד הצבע יותר ויותר, כך שניתן להפיק ממנו את כל גווני השיער הנדרשים לפי משך ימי ההשריה. ולאחר מכן מערבים כמה גווני בלונד ע"מ שיראה **טבעי**. (צורה זו של הוצאת הפיגמנטים אינה פוגעת כלל בשיער, לא בגמישותו ולא בברקו, והשיער נראה אינו מעובד ואינו ניתן לזיהוי.)

חלוקת השיער לפי איכות

כמויות עצומות של השיער נלקח עבור תעשיית הפאות בשל גודלו וצורתו האיכותיים, חלק מהשיער שהוא ברמה נמוכה יותר נמכר במחירים מוזלים, ומשמש גם לפאות אבל בעיקר לתוספי שיער.

וקיים גם אחוז מסוים של שיער שאינו מתאים כלל לתעשיות הפאות, והוא נמכר לתעשיות כימיות המשתמשות בשיער, כגון תעשיית המזון והבשמים.

כושר השיער ההודי

השיער ההודי גמיש ועמיד במיוחד. ניתן לשנות את צבעו מבלי לפגוע באיכותו, והוא שומר על הצבעים שצובעים אותו. השיער ההודי הוא דק ועדין ורך כמשי ויש לו מבנה הדומה למבנה השיער האירופאי, וכבר העיד מי שעמד בראש ועדת הכשרות המדוברת כי לא ניתן להבחין בין שיער הודי לשיער אירופאי אחר העיבוד.

בד"כ השיער קודם הגזיזה אינו מעובד בעיבודים מלאכותיים ולא מטופל אף פעם ביותר משמן קוקוס וסבון טבעי, ברוב המקרים גם לא נחתך מעולם. ניתן גם לתלתל אותו טוב יותר מכל שיער אחר. בנוסף לכך, השיער נשמר זמן רב יותר בבלאי טבעי מפני ששורשיו החזקים הם כשכבת מגן לשאר השיער.

עקב התנאים המשופרים של השיער ההודי המגיע מה"מקדש" הטמא, מתרכז המסחר הגדול של השיער לפאות בעיר טירופאטי. **לא לחינם לכמה עשרות מהחברות הגדולות בעולם לייצור פאות, יש מרכזי ענק למסחר בשערות בסמוך לפסל הגדול, והמסחר בשערות אלו פורח ומשווק לכל העולם.**

מרקמו של השיער ההודי מתאים יותר לשרוד את תהליך העיבוד הקשה בחום גבוה וחומרים קשים וזאת מפאת היותו לא רך מדי כשיער האירופאי, וגם לא קשה כשיער הסיני. בגמר תהליך העיבוד הופך השיער ההודי למוצר מושלם עבור כל מי שחפצה לחבוש לראשה שיער "אירופאי אמיתי"...

אספקת שיער משאר המקומות

כמו שעוד יתבאר, לא שייך מבחינה טכנית לספק השגחה למקור השיער עוד משעת הגזיזה, הסיבה לכך הינה שבשום מקום בעולם, אין מציאות של נשים העומדות בתור במרוכז במקום אחד וממתינות למסירת שערותיהן – **המקום היחידי בעולם שתופעה זו קיימת הינו אך ורק ב"מקדשי" הע"ז שבהודו**. בכל שאר חלקי העולם, איסוף השיער הינו מליקוט ארעי בכפרים נידחים, זעיר שם זעיר שם, וכן משיער מתים.

גם מקור שיער זה מצטמצם ממילא לאור אספקת השיער ההודי, וזאת מסיבה פשוטה - כל אחד מבין שאין זה קל לאשה ואפילו עניה במיוחד למכור את שערותיה ואפילו בעבור כסף, וכנ"ל אין זה נוח למשפחה למכור את שערות יקיריהם שמתו, אך מ"מ הכסף עושה את שלו. אלא שעד כמה שישנו תחליף זמין וזול בשוק השיער העולמי – והיינו שיער ה"מקדשים" אותו מסירים העובדים להמוניהם בחינם אין כסף, ממילא

המחיר שמוכנים לשלם הסוחרים עבור שיער שאר נשים, יורד בהתאם, ובמקביל עם ירידת מחירי השער גם אלו המוכנים למסור שערותיהם כנ"ל הופכים לאחוז זניח. הערה ח

הערה ח ולחידוד העניין נבאר כי בכדי לעשות פאה באורך סטנדרטי של 40 עד 60 ס"מ עם עוד 7.5 ס"מ לעיבוד – תצטרך אשה לגדל את שערה עד המותניים לפני שהיא מוכרת אותו! (וזאת ע"מ להשאיר לה מעט שיער עבור עצמה) אם שיער גדל באורך של בין 6 עד 12 מ"מ בחודש, יקח בערך 4-8 שנים לגדל שיער מספיק ארוך בשביל פאות האופנה היום! צריך בממוצע 4 ראשים לעשות פאה אחת, כך שארבע נשים שמגדלות שיער במשך 4-8 שנים – הכל בשביל פאה אחת, ותעשיה זו מצריכה אספקה תמידית של שיער באורך זה, וכל זה רק בכדי לספק לנשות ישראל את פאותיהן (שהן רק 7% מהפאות המיוצרות בעולם), היכן ניתן למצוא אספקה כ"כ גדולה של שיער כנ"ל אם לא ב"מקדשי" הע"ז שבהודו אשר שם בכל יום מתגלחות עשרות אלפי נשים עבור אמונתם הטפילה!

[ונחדד עוד את דברינו: סין הינה כידוע המדינה המרובה ביותר באוכלוסין בעולם, מילארדי סינים נתונים שם לשלטון עריץ, רובם חיים בעוני ופעמים אף ברמות מחפירות, ואעפ"כ אספקת השיער מסין ברובה אינה אלא מהודו.]

נתונים אלו מגלים את גודל יכולתה של הודו להוות ספקית השיער לפאות מס' אחד בעולם – כך ששום מדינה לא יכולה להתחרות ולא במעט ביכולת אספקת השיער שלה. הנתון החשוב ביותר שעלה בידינו הוא מדו"חות המכס, והוא שבשנה האחרונה הגיע מהודו לארץ ישראל 2,500,000 (טון וחצי) שיער !!! לערך כ-4500 פאות, ה' ישמור ויציל.

לפי כל המקורות נראה כי הודו הינה ספקית השער מס' אחד בעולם, ולא כתבנו את הדברים אלא לחידוד הענין, ולקמן נבאר את דעת גדולי ישראל שהורו באופן נחרץ שאפילו אם שיער הודו לא היה הרוב – עדיין האיסור במקומו עומד. הערה ט

הערה ט נביא כאן בירור קצר מתוך מחקרים שבידינו על שלבי שיווק השיער הנעשה בהודו - **אספקת שיער מהודו לכל העולם** (מחקר שהתפרסם באמריקה) וינץ סלווה (בן 75) - יבואן ובעלים של חברת שיער אנושי מהודו – באינגלווד בקליפורניה הנמצא בעסק כבר 30 שנה. – "דעתי המקצועית היא כי 98% מהשיער הנמכר בעולם מגיע במקור מה"מקדשים" בהודו, בגלל שכסף גדול מעורב פה – יש הרבה מאוד שקרים ורמאויות בתעשיה. סין שהיום היא היצרנית הגדולה ביותר של פאות, קונה את השיער

בכמויות אדירות, בגלל הכמות הבלתי נגמרת והמחיר הסביר ולאחר הייצור של הפאה הם מייצאים את זה מבית החרושת עם תווית אחרת, כאילו שזה הגיע מארץ אחרת".
"כמעט כל הפאות בשוק היהודי מעובדות ונתפרות בתוך הרשת במפעלים הסיניים. כידוע המפעלים בסין מייצרים בעלויות נמוכות במיוחד, יש להם כלי עיבוד מובחרים, שכר עבודה נמוך לפועלים ורצון לרצות את הלקוח. המפעלים הללו עובדים כמעט לגמרי ללא כל השגחה. ישנם עדויות רבות על מקרים בהם ספקו תויות מזויפות לגבי מקור המוצר, ועל מקרים בהם החליפו שיער מלקוחותיהם - עם השיער שיש להם שהוא יותר זול. המפעלים הסינים קונים כמויות אדירות של שיער מה'טמפלים' בהודו."
"אין מחסור משיער חינם מהסוגדים בבית ע"ז שיוכלו לעשות מכירה פומבית ליצואנים. זה כללי המסחר הפשוטים של היצע וביקוש. בתי ע"ז הודיים יש להם כמות עצומה של שיער מוקרב והעולם יש לו ביקוש עצום לסיטונאים, זה הכי הגיוני לקנות איפה שההצע הוא גבוה והמחיר סביר. זה בלתי אפשרי לחתוך מספיק שיער במדינות אירופה בשביל להספיק לדרישת העולם."

ייצוא שיער מהודו

"הודו היא אחת המדינות הפופולריות לשיווק השיער הטבעי עם ייצוא שנתי של אלפי טון בשנה. לפי משרדי הכלכלה סין היא המייבאת הגדולה של שיער טבעי מהודו, לאחריה ברזיל, אטליה, וארה"ב. השיער הטירופתי נהפך לסמל ענק בשוק השיער הגלובלי, בעקבות זה יש ביקוש גדול לסוג שיער זה."
במסמך של שגרירות ישראל בהודו נמצא כדלהלן:
"אין אפשרות לברר את הכמות הכוללת של השיער הנאסף בהודו, לעומת זה יש לנו את הנתונים לגבי כמות השיער המיוצאת מהודו, הנתונים ע"פ משרד הסחר ההודי לשנת 2002 / 2003 : שיער אדם לא מעובד סה"כ יצוא 416 טון. שיער אדם מעובד סה"כ יצוא 1114 טון. מעובד משמעותו רחוץ וממוין לפי אורך ואיכות תואמת."
[מקילו שיער נעשים 3 פאות בערך, יוצא שכ-4,500,000 פאות מיוצאות מהודו בשנה.]
ראוי לציין שנתונים אלו משנת 2003 וכאמור המספרים רק הולכים וגדלים משנה לשנה.

רמאות הסוחרים

סוחרים מסוימים משחקים עם לקוחותיהם ע"י החזקת אתרים באנטרנט הנראים כשונים, ומציעים מגוון של שיער עם תוויות שונות. אתר אחד שיער רוסי והשני ברזילאי

וכו'. חברת שיער בדבלין אירלנד שמוכרת שיער שמעובד בסין מפרסמת אותו בתור שיער 'ספרדי' ובאתר אחר בתור שיער 'רוסי'.
מחקרים שנעשו לאחרונה גילו שרוב המוחץ של השיער שהיום משתמשים בו בתעשית הפאות ותוספי שיער הוא משיער בתי הע"ז בהודו. השיער הזה נקנה ונמכר תחת מותגים שונים של: אירופאי, ברזילי, מונגולי, רוסי, סיני, פרובי ואוזבקי. תעשית השיער האנושי נעשית בלי רגולוציה ואין שום פיקוח עליו. יבואנים, סיטואנים, ספקים, יצרנים וסוחרים יכולים לשים תווית על השיער שהם משווקים כאוות ליבם, ואין פוצה פה! וזה נותן פתח לרמאויות בשוק השיער.
"היעד הכי פופולרי הוא סין מכיון שיש להם את הכלים והידע וכח עבודה זול. כשהשיער יוצא מידי הסַפָּק הוא נהיה דבר של אמון מוחלט בין הספק ליצרן. האימון אצל רוב היצרנים הסיניים מוטל בספק רב. הם ידועים בהחלפת שיער מספק בשביל השיער שלהם, לפחות איכותי, מעובד או שיער בלתי ניתן לזיהוי אחר."
השיער ההודי נמכר עם תווית בתור שיער אירופאי, רוסי, מונגולי, ברזילאי, פרובי, אוזבקי ואוקראיני מהספקים. חברות הפאות לא מתימרות לדעת אם השיער הנקרא ברזילאי או אירופאי הוא בעצם מבתי ע"ז בהודו!
ראיון עם דפינה ניה סמיט, בעלים ומנהל היצירתי של 'סוניס שיער ופאות'. " 99% משער ברזילאי, פירובי או מלזי זה באמת שיער מהודו או מסין - מעובד מהודו. לדוגמא: כשאני הולך להודו וקונה כמויות גדולות של שיער אני רואה ברזילאים שקונים את השיער ההודי המתולתל ומעבדים אותו לתלתול יותר צפוף, ואח"כ משווקים את זה בתור שיער ברזילאי במחיר פרימיום. שיער מלזי זה פעמים רבות שיער סיני מעורבב בשיער הודי במראה יותר מבריק.
תנו לי מדינה ואני יכול להמשיך." וכעין זה שמענו מעוד ספקים נאמנים העוסקים בתחום.

ה"הכשר"

וכעת נחזור ל"הכשר" שניתן עד לאחרונה לחנויות הפאות בכלל הציבור החרדי.
עם השנים עוררו יותר ויותר על חוסר היכולת מצד המציאות לפקח על תעשייה פרועה כהנ"ל, ואכן בבירור עם הרב העומד בראש מערך הפיקוח בפועל של בד"ץ חניכי הישיבות , לענין כשרות הפאות, נמסרו נתונים המראים בעליל כי ה"הכשר" האמור לא

מעלה ולא מוריד. הערה י את כל הדברים ניתן לשמוע בקו המידע 0795951596 שבו מובא הראיון עם בעל ההכשר, וטענותיו.

* לא ניתן להבחין בשער הודי אחר עיבודו.

* הבדיקות וההשגחה לשער נעשות במפעלי הענק ברחבי העולם, ומחמת שלא שייך להמצא שם כל ימות העבודה, ההשגחה הינה בביקורים תקופתיים בלבד.

* הבדיקות התקופתיות הנ"ל אינן אלא בדיקות מדגמיות בלבד, על ידי טביעת עין ומישוש.

* אין שום דרך ממשית לאכוף מציאות של שימוש בשער הודו עבור הפאות המיועדות לציבור החרדי, והרבה מההכשר מבוסס למעשה על האמון בין בעלי המפעלים, הסוחרים, המשווקים, וסוחרי הפאות, שרובם גויים או משוללי כל יראת שמים.

* למפעלים מקבלי ההכשר יש גם שיער הודי בכמויות מסחריות, וכל זמן שהמשגיח (שמגיע באופן תקופתי לבדיקות מדגמיות) לא נמצא באיזור, בעל המפעל יכול לעבד את השער, ולהשתמש בו לליין ה"יהודי" בלי שום דרך "לתפוס אותו על חם" כיון שאחר העיבוד לא ניתן להבחין במקור השיער, אלא שכאמור הכל מבוסס על אמון הדדי...

* כל משלוחי הסחורה נעשים בלא שום הולגרמה, פלומבה, ושאר אמצעי אבטחה המקובלים בכל מערך כשרות, למנוע חילופין בין סחורה כשרה לאסורה (ובמיוחד בנד"ד הדבר הוא משמעותי לאור היותו של השער ההודי זהה לזה האירופאי אחר עיבודו, כאשר מחירו הוא זול בהרבה).

ואמנם אלו דברים שנאמרו מפורשות על ידי המשגיח הראשי בעצמו, והמעידים כאלף עדים הערה יא שמצב השיער ההודי בפאות הינו כמות שהיה עוד בתשס"ד הערה יב . אלא שגם בבירור עם רבים מהעוסקים בסחר הפאות נמסר לנו שוב ושוב, כי כל ההתקשרות בינם לבין נותני ההכשר הסתיים בתשלום הוראת קבע מחד וקבלת תעודת כשרות מאידך, חוץ מזה לא נעשה כלום בפועל!! וכל מי שירצה לעמוד על האמת ישאל ישירות כל מי שיש לו קשר לסחר בפאות וישמע מכלי ראשון דברים ברורים בנידון.

הערה יא וכאשר נשאלו בעלי ההכשר איך מלאם ליבם לתת הכשר להפקרות זו, לא ידעו להשיב בפועל איך "מערך הפיקוח" שתחתם אכן מועיל למטרת הפיקוח, וסוף דבר ענו ואמרו שכל נהלי הכשרות היו לפני מרן הגריש"א והוא נתן להם את אישורו, ובאמת אין לך תימה גדולה מזו, אשר העומד בראש מערך הכשרות לא יכול להסביר כיצד השגחתו מונעת מכשול באיסורים חמורים, וכל שיש בידו להשיב הוא שכך קיבל בפגישה בארבע עינים עם מרן הגריש"א זצ"ל, שהחמיר כ"כ בנידון לאבד הון רב של ישראל ולבערו

אפילו מספק, ולבסוף סיפק אמצעי כשרות שאינם עוזרים אפילו לפיקוח בסיסי הניתן לשוק הפרות והירקות, ועיין יו"ד (רמ"ב סימן ל"ו) ברמ"א שם דאין מאמינים לת"ח דאמר שמועה בשם רבו באופן הדומה לנד"ד. וגם אם הוא יהיה נאמן, כל עוד שלא ביאר את טעם הדין בשם הגרי"ש לא ניתן לפסוק על פיו, ועי' בכנה"ג (חו"מ סי' לד הגה"ט אות י"א) שכתב שנקרא מזיד אם שומע לרב כאשר יודע שזה טעות, עי"ש.

הערה יב ואף גרוע מזה, דעל פי הנראה ממחקרים שפורסמו לאחרונה, שיער הודו תופס כיום מקום של למעלה מתשעים אחוז מכלל השער המצוי בעולם, וזאת לאור התעשייה הפורחת שם שגדלה יותר ויותר מיום ליום.

"אדרת שער למען כחש"

(זכריה יג ד)

אחר הדברים האלה ראינו חוב קדוש להתייחס לעניין נוסף, אמרו חז"ל לא עבדו ישראל את העגל אלא להתיר להם עריות בפרהסיא (סנהדרין סג:), כלומר שעל אף שהשכל מצד עצמו דוחה את כל הסברות האמורות סביב עניין העגל, **אבל כאשר יצר העריות נמצא בתמונה - השכל כבר לא עובד**...

וכבר כתב הרמב"ם דברים ברורים בעניין זה (איסורי ביאה פכ"ב הי"ז) וז"ל "אין דורשין בסתרי עריות בשלשה... שדעתו של אדם קרובה אצל עריות, **אם נסתפק לו דבר ששמע מורה להקל**". כלומר שאפי' שרק נסתפק ורק מדובר על שמועה, אפ"ה הוא כבר מורה להקל!!!

ונתחיל מהשורשים -

כמו שהבאנו בתחילת דברינו בהערה, בתקופת השפעת ההשכלה עקב חורבן הצניעות בקרב כלל הציבור, החלו נשות היראים לילך בפאה נכרית בחוצות קריה, למרות ריבוי האוסרים בנידון, מ"מ כאשר הצדדים היו בין גילוי ראש גמור לבין הליכה בפאה הכעורה משערות ראשה, ו ממילא החטאת הרבים שבה היתה פחותה – מובנת ביותר שתיקת הרבה ממנהיגי אותו דור לתופעה, ובחירת ברירה זו על פריצות החמורה ממנה. הערה יג חלפו הימים מצב ציבור היראים השתפר פלאים, החשש ליציאת נשואות בפרוע ראש כבר לא קיים כבעבר. אך הרגל נעשה שלטון, ונעשה טבע שני, והפאות הפכו לעובדה קיימת בתוככי ציבור היראים.

ודא עקא שלא רק מצב ציבור היראים השתפר, אלא גם טכנולוגיית יצור הפאות כבר לא כשהיתה פעם, והתוצר שהיה בו פחות החטאת הרבים מהשער עצמו, הפך ליפה

בהרבה משער המקור עד שגם הגויות הבוחרות בפריצות, ששו על "כיסוי ראש" זה כמוצאות שלל רב.

ומעת לעת נשמעו עוד ועוד התבטאויות של גדולי הדור אשר עוררו על העניין בין מצד הפריצות בנידון הערה יד , ובין מצד הע"ז שבו. ואמנם אכשר דרא, ורבים זנחו את ה'מנהג', וכיסו ראשן כדין. אך מאידך לגבי שאר המוני בית ישראל נראה לומר שמעשה שטן הצליח, וכל הגיג והיתר שצץ לו בנידון, התקבל בקרב הציבור בשמחה ובטוב לבב, ו ממש כדברי הרמב"ם דלעיל.

הערה יג כעין מה דאיתא בסוטה מ"ח, "זמרי גברי ועני נשי פריצותא, זמרי נשי ועני גברי כאש בנעורת" ופרש"י "כאש בנעורת. לפי שהעונה מטה אזנו לשמוע את המזמר לענות אחריו, ונמצאו האנשים נותנים לבם לקול הנשים, וקול באשה ערוה כדכתיב השמיעני את קולך (שיר ב) ומבעיר את יצרו כאש בנעורת. אבל זמרי גברי ועניין נשי קצת פריצות יש דקול באשה ערוה, אבל אינו מבעיר יצרו כל כך שאין המזמרים מטים אזנם לקול העונים" וממשיכה הגמ' "למאי נפקא מינה - לביטולי הא מקמי הא" ופרש"י "לבטולי האי מקמי האי. אם אין שומעין לנו לבטל את שניהם נקדים לבטל את זה שהוא כאש בנעורת".

כלומר שיש רשות לפעמים לא למחות בכל הפירצות אלא רק בפרצה הגדולה, ומן הקטנה להעלים עין. ומעשה נורא מובא בשו"ת סתרי ומגיני ח"ב סי' מ"ד, שכאשר רב אחד בפולניא צעק מרה על ששינו הנשים את כיסוי ראשן לפאה נכרית, מיד הורידו כולן את פאותין והלכו בגילוי ראש גמור, "באמרם אם גם זה לא טוב, למה לנו לסבול ללבוש פאה".

הערה יד וכה דברי הגריש"א בשיעורו בדף היומי "כל הנידון הוא אם הולכים כמו הפאות שלפני מאה שנה זה ודאי מותר ואפילו קצת יותר יפה, אבל שלא יהיה כמו שהולכים היום!... אלה שהולכים היום זה ממש ערוה... ועל זה אין שום היתר שהתירו אז את הפאה נכרית".

ומרן הגר"ש וואזנר זצק בדרשה "איזה זיוף הוא זה, שמכסים השערות בפאה נכרית כזאת שעוד מגרה היצרים יותר משערות עצמן! איזה זיוף הוא זה!" ובשבט הלוי ח"ה סימן ר"ז א"ב כתב בזה"ל "וכבר ידוע מרבותינו גדולי הדורות שדעת שלטי הגבורים וכו' הם דעת מיעוט נגד רוב מחמירים, מ"מ במקומות שא"א להעמיד הדת על תלה בזה סמכו עצמם על המקילין בזה [וי"א גם המקילין לא כוונו לזה] ומ"מ גם זה בתנאים ידועים, ולא כאלה שמקילין לעצמן הכל בלי משען ומשענה להם". ובח"ב בסוף ההקדמה כתב

"ופשוט אצלי שפאות נכריות המודרנים בזמן הזה (תשל"ג!) הם בגדר עוברת על דת יהודית לצאת כן ברחובות קריה בלי כיסוי ראש, והא ראיה שאינו דת יהודית דהא גם הגויות בזמן הזה הולכות כן לנוי שלהם אם כן מה דת יהודית בזה, ונתקיים בדרך מליצה: פאה – נכרית..."

ובמכתב שחתמו עליו כל גדולי הדור נכתב בזה"ל "ישמח לבנו על אשר שמענו שנשים קבלו על עצמן לדקדק בצניעות וחזרו למנהג ישראל מקדמת דנא לכסות ראשן במטפחת ולא בפאה נכרית כדי לצאת ידי דעת כל הפוסקים... ובפרט בעת כזאת (תשנ"ו!) אשר הפאות החדשות ברובן הגדול אינן לפי גדרי הצניעות!" (מרן הגר"ש וואזנר שליט"א במכתב בצירוף חתימתם של הגרמ"י ליפקוביץ, הגר"נ קרליץ, האדמור מויז'ניץ, הגר"נ גשטטנר. מובא בספר דברי שלום עמ' שמ"ה.)

גילוי דעת בענין הע"ז

כבר בשנת תש"ל כתב הגר"מ שטרנבוך בחיבורו "דת והלכה" כי יש חשש ע"ז בשער הפאות, תשובתו בנידון היתה מפורסמת ביותר, אחר והוא גם היה אולי הראשון שכתב (באותה תשובה) שיש צד עדיפות בפאה על מטפחת, דבר שאפילו בזמן השפעת השכלה בתוך מציאות של הליכה בגילוי ראש גמור לא היה מי שטען זאת הערה טו וגם הוא טען זאת רק כנגד אותן אלו שמגלות בכוונה תחילה חלק ניכר משערותיהן בקדמת ראשן, ועוד שברבות הימים כבר התריע רבות על פאות ימינו שאינן בכלל בגדר כיסוי הערה טז , אך אעפ"כ

דבריו בתשובה זו הפכו שגורים בקרב הציבור, וכל זעקתו על חשש הע"ז נשכח כלא היה.

ככל שעברו השנים, הפאה זכתה ליותר ויותר "ותק" בקרב הציבור, וכל אחד סמך על חבירו ועל ת"ח ושאר גדולים ומופלגים, שמסתמא כאשר מדובר על תופעה ציבורית בהיקף שכזה אזי פשיטא שהכל נבדק לאשורו, ואין בדבר חשש מכשול חלילה.

אלא שאז בשנת תשס"ד יצאו המוני בית ישראל ובראשם גדולי הת"ח וביערו את הפאות שבידיהם מחשש ע"ז שבהם, וגילו שעד אותו הרגע לא נעשה בנידון החמור הזה - דבר וחצי דבר, ונעלם דבר מעיני העדה להיות כלל ישראל נכשלים בעוון חמור זה של לא תביא תועבה אל ביתך, ולא ידבק בידך מאומה מן החרם.

ששה ימי חסד ירדו לעולם הערה יז , והצלקת שנותרה בכלל ישראל עוד מזמן ההשכלה הוסרה מראשי כלל הנשים, באותם ימים לכאורה כלום לא היה חסר, נשות ישראל הראו

כחם במסירות נפש עצומה עבור קדושת שמו יתברך, אלא שאז סופקו פתאום עוד ועוד תעודות "כשרות" לכלל חנויות הפאות בארץ ובעולם, וכל ההמולה שקטה לה.
הערה טו עי' בגדר עולם של מרן הח"ח שהזכיר בתוך דבריו בפ"ב ובפ"ד שאשה בתוך ביתה צריכה לכסות את ראשה בכיסוי ראש או בפאה נכרית. וזאת על אף הפירצה הגדולה שבדורו כמבואר בספר גדר עולם זה, לא העלה על דעתו להביא את הפאה נכרית רק אחר המטפחת וגם זה רק בתוך ביתה, דו"ק.
הערה טז שו"ת תשובות והנהגות ח"ד סי' רצ"ד "ראוי להעיר שהרבה פעמים העיקר אצלה בבחירת הפאה הוא שלא יהא ניכר כפאה אלא שיהא נראה כשערותיה והחתן הבן תורה נכשל בברכות לבטלה, ובאיסור פריצות, וחילול השם רח"ל שחוטא ומחטיא ותורתו לא מתקבלת... אבל כשיש בזה פריצות לכו"ע איכא בזה איסור חמור, והמכסה ראשה בפאה נכרית שיש בה פריצות הוי כאילו לא מכוסה כלל," ובמכתב שפירסם כתב "ולמעשה אין להיכנס כלל למקום שמוכרים פאות ארוכות ופרוצות או קאסטם וכדומה, שנאסרו ע"י גדולי ישראל זצ"ל ויבלט"א החיים איתנו, וראוי להחרימם ולנדותם שגורמים לסילוק השכינה מישראל וצער שאין כמוהו." תשובות והנהגות ח"ה סי' רסא "הלובשת פאה פרוצה אינה מועילה לכיסוי השער, כיון שלא נעשה לכיסוי אלא להיפך, והוי כשערותיה מגולות שעוברת באיסור פרועת ראש, וכשבעלה מברך לנגדה ברכתו לבטלה, ואם היא אשת בן תורה האיסור חמור כמה וכמה, כיון שלומדים ממנה להתיר, וזהו חילול השם." וע"ע בתשובות והנהגות ח"ו סי' כב.
הערה יז וכן נודע מפי רבים שבששה ימי חסד הללו המחלקות האונקולוגיות בבתי החולים היו ריקים מחרדים, (בעלון הכתר 46 מובאים כמה וכמה עדויות מפורטות עם מספרי טלפונים לבירור.) וכמה הולמים דברי הנביא ישעיה (פ"ג ט"ז-כ"ד) שניבא עוד בזמנו על חטאי בנות ירושלים מעין אלו "הלוך וטפוף תלכנה וגו'" ופירש"י "ויונתן תירגם ובפתהן מקפן, היו קושרות פיאות נכריות, קליעת שערות תלושין כורכות עם קלייעותיהן שיראו גסות וטפופות." והפורענות שהנביא מנבא עליהם שם הוא "תחת מעשה מקשה קרחה וגו'" ופרש"י "מקום שהיו עושות בו המעשה האמור למעלה הלוך וטפוף תלכנה והוא בגובה הראש, שם תהיה מקשה קרחה מכה המקרחת את הראש", רחמנא ליצלן.
וכן שמענו מהחברא קדישא בירושלים שבששה ימים אלו הם נותרו ללא עבודה כלל! (ניתן לשמוע עדות זו אצל משפחת קלצקין.)

הכתובת היתה על הקיר

כמו שכתבנו לעיל, מי שרצה לידע את האמת בדבר הכשרות האמורה, יכל לעשות זאת די בקל. מה שנתפרסם כיום על ידי רבים מגדולי ההוראה, היה ידוע לרבים וטובים שרק עצרו לרגע וניסו לעמוד על טיב הדברים, ולשים לב לאותות האזהרה הרבים שזעקו על היות ההכשר האמור אחיזת עינים בלבד, עבור כל מי שרק רצה לשמר את אותה צלקת מתקופת ההשכלה.

* שום גוף כשרות נוסף לא לקח על עצמו אחריות זו של נתינת הכשר לפאות הערה יח **הערה יח** הרב לנדא, הרב רובין, ושארית ישראל, ניסו לייסד מערך כשרות עבור עניין הע"ז בפאות, אך שלושתם נוכחו די מהר (כל אחד בשלב אחר) שהדבר לא שייך בפועל, וכמו שביארנו לעיל.

* וכל זה עשו תוך ששה ימים בלבד!! מערך כשרות המקיף את כל העולם כולו!!

* ויש לתמוה מאוד האיך נתינת ההכשר אינה סותרת את דברי הגאב"ד העומד בראשות ההכשר. שכתב וז"ל (אום אני חומה ח"ב עמ' ש"מ) "ודאי פאות של אותו זמן היה ניכר שאינן שערותיה, ורק כיום מחמת שכלול המכונות וכו' אפשר לעשותו כשערות ממש, ובמראית העין כגון דא לכו"ע לא הותר מלבד שהוא נוגד דרכי הצניעות וכו'... **וטעם התוה"ק באיסור גילוי שיער לדעת רבים הוא משום הרהור של אחרים ותחליף פאה הנזכר לא מועיל לזה**..." ובציון המצוינת (ח"א עמ' צ"ז אות תתקי"ד) כתב: "כל סוגי הפאות שאין לילך בהם, גם שאין לקבלם לתיקון או סירוק וכיו"ב, וכן אין למכרם או לסייע בפרסומם ובהפצתם!" עכ"ל. ואחר כל זאת, ההכשר שמתהדר בנשיאותו הינו המסייע הגדול ביותר לתופעת הפאות בימינו.

* ב"הכשר" האמור נוצר תקדים מהפכני, והוא נתינת הכשר למוצר אשר תוצאתו הסופית אסורה לחלוטין גם לדעת מספק הכשרות, והיינו פאות בכל הסוגים המינים והאופנים, וזאת בזמן שאפילו ה'רבנות' לא מוכנה לספק הכשר לגופים הפתוחים בשבת, ואפילו אם כל תוצרתם הסופית הינה כשרה למהדרין.

* עוד ועוד פרסומים הערה יט תשובות והנהגות בכמה מקומות שהובאו לעיל, קונטרס לשמור על קדושת המחנה, תבורך מנשים וכו' נפוצו בדבר גודל התרמית בהכשר האמור, אך אעפ"כ בקרב הציבור כמעט לא נמצא פוצה פה ומצפצף, וההתייחסות הכללית נותרה כביכול כל עניין הע"ז כבר הותר בהיתרא דר' הונא "עבר עבירה ושנה בה - הותרה לו"...

ארבע עשרה שנה של תרדמה עמוקה חלפו בכל הנוגע להכשר האמור – והנה קמו כמה וכמה מאלו הכואבים את הנידון, בדקו ביררו, התרוצצו וחשפו את הנעשה בשטח, ואף

קיבלו חתימות רבנים בנידון, ואכן רבות בנות עשו חיל ולא מעט ביערו את הפאות שבאמתחתן.

אלא שלמעשה עוד לא עבר שבוע בלבד מתחילת פרסום הדברים להמון, ושוב נתפרסם לו כרוז נוסף ביתד נאמן (שיום אחד לאחר פירסומו כבר הודיעו החותמים שהינו טעות והמכתב הראשון הוא העיקר הנכון שצריך בירור גמור משעת גזיזה בלא שום אומדנא לפי מחיר או צבע) עכ"פ בכדי לעקור דעה משובשת זו מן השורש הננו מביאים את תורף הכרוז - עם הפרכות הפשוטות שיש עליו.

וז"ל תורף דברי הכרוז שנתפרסם בכ"ה חשון תשע"ח-

"**בפאות המיוצרות משער טבעי שמחירן זול ניתן להניח ולסמוך על רוב שאין מקורו של השער מבתי הע"ז שבהודו** [**ולפי הערכת בקיאים כל פאה שמחירה עד 3,000 שקל אינה עשויה משער הבא מבתי הע"ז שבהודו**]."

בבירור עם כותבי המכתב התברר שכוונתם שמכיון שאין ראיות ברורות שהפאות במחירים הזולים רובן מהודו, סביר להניח שהרוב הינו מסין, וא"כ אחזוקי ריעותא לא מחזקינן. הערה כ

הערה כ ובראש הכרוז שהובא ביתד נכתב בזה"ל "בדבר כיסוי הראש לנשים בפאה נכרית, ידוע דמרן החזו"א זלה"ה התיר לכתחילה שנשים יכסו הראש בפאה נכרית ונהרא נהרא ופשטא, וחייבים שיהיה בגדרי הצניעות כיאה לבנות ישראל."

חוץ מעצם הקישור בין הפאה שבזמן החזו"א לפאת ימינו, שכנודע לא קרב זה אל זה כלל, וכמו שצעקו כל גדולי הדור כל אחד בלשונו (ופלא הוא על הלמדנים הגדולים שיודעים לחלק בכל מקום חילוקים דקים, ופה לא שתו ליבם לחילוק גס ובוטה כ"כ), עצם הדבר שתולים במרן החזו"א זלל"ה כאילו מפיו יצא היתר "לכתחילה" בענין הפאה זהו שיבוש צורם במיוחד - וגם פליאה עצומה איך שבמצב ירוד זה שהגענו אליו בשיכלול הפאות, לא מובן מה ראו לבוא ולצנן את האמבטי הרותחת בזמן שחלה התעוררות בציבור להחזיר עטרה ליושנה. ונביא כאן כמה נקודות בנידון.

הנה ידוע שמרן זלל"ה כל דרכו בפסיקה היתה רק ע"פ העיון במקורות ההלכה, ולא התחשב כלל במנהג המקום או במה סברו קודמיו, ולא בסיפרי שמועות, ובמיוחד מכאלה עלומי מקור מלפני עשרות בשנים (ודוגמ' לדבר מלחמתו בצד"י הפוכה שלא התייחס כלל למה שנהגו קודמיו ולא למה שהביאו לו מעשים מגדולים וטובים, אלא רק לראיות עם מקור נאמן מן הגמרא ומן הפוסקים.). והנה בנושא זה לא כתב מרן זלל"ה דבר וחצי דבר, (והדבר היחיד שמביאים הם בשמו זה מ"דינים והנהגות" שכתב

בשמו משהו בנידון ללא שום סברא וראיה.) וכאילו זה פשוט בתכלית הפשטות ולא היה מעולם צד לאיסור... אלא איברא דהיודע יודע שכשם שמצווה לומר דבר הנשמע כך וכו', [וכעין שכתב האפיקי מגינים שאף שפסק שהפאה היא איסור כתב שצריך להורות ללבוש פאה שמפני מראה הכעור של הפאה שבזמנו - יורד חומרת האיסור] ולכן לא כתב רבינו בזה דבר. וכל הדרך הזאת לפסוק ע"פ מעשיות וע"פ אשתו של... ובתו של... זוהי דרך הנוגדת את כל דרכו של רבינו כידוע שעליה מסר נפשו.

ונביא כאן כמה ציטוטים חשובים בדרכו בפסיקת ההלכה "ואמנם חמורה היא ההלכה ולא ניתנה להקבע ע"פ סיפורים, אלא העיקר העיון בגמרא ופוסקים ומסירת נפש להבין קשט אמרי אמת" (חזו"א או"ח סו"ס י"ט). "והריני מקדים שעל המתיר להביא ראיה ולבסס ההיתר על מקור נאמן מן הגמרא ומן הפוסקים, אבל האוסר די לו להראות שאין ההיתר מבואר... וכל אלו הדברים אינם נקבעים על ראיות מכריעות, אלא נובעות מהעיקר היסודי שאין להתיר בוודאות וכל שאינו בוודאות היתר הוא אסור" (קוב"א ח"ב כ"ח). "ואם כתב גאון אחרון להמליץ על המקילים, אין זה הוראה לחקות את המיקלים" (קוב"א ח"ב מ"א). והנה בימינו כאשר צעקו גדולי ומאורי הדור על פירצות הפאה בין מצד הפריצות בין מצד הע"ז וישנם המחזקים בכל אופן את ההליכה בפאה בדרך חתחתים זו משל חיוור הוא להביא את דברי מרן זלל"ה שדיבר על הרחקה מן האיסור בלבד וכה דבריו המובאים בספר מעשה איש (ח"ב עמ' קמ"ג) כשנשאל מרן זלל"ה ע"י אחד שאינו רוצה להדר ולהוסיף במצוה, ענה "הדבר דומה למי שלוקח סכין וחותך לעצמו את הסימנים שבצואר קנה וושט, ובא לשאול את הרב האם עדיין לא הגיע לרוב הסימנים, ויכול הוא להמשיך לחתוך. כך גם כאן, הדבר ברור שכאשר מדובר באיסור דאו' אין נכנסים עד לגבול האיסור בדיוק, אלא מרחיקים מעט מן המקום כדי לצאת מן הספק."

ולגופו של ענין מרן הסטייפלער כשנשאל בענין הפאה החמיר בדבר, ולא הזכיר דבר וחצי דבר מגיסו מרן זלל"ה, וכה דבריו בקריינא דאיגרתא (קכ"ד) "ואם אמת שנמצא הוראה לאסור בספר הגאון רבי יהודה ליב דיסקין, עצתי הוא שיפרסם מעלת כבודו דברי הגאון ר' יהושע לייב זי"ל ככתבו כלשונו, ואם נמצא אחד מלאלפים אשר היה צייית, וכמובן לעשות מלחמה על זה לקול אחד מחכמי ורבני הדור, כל שכן וק"ו שיציית לדברי הגאון ר' יהושע לייב דיסקין." וכה דברי המהרי"ל דיסקין בקונט"א אות ר"ג "ונראה לי דדוקא דניכר לכל שלא נעשה משיער של עצמה אבל בלאו הכי בוודאי אסור וכו' גם בלאו הכי יש לומר דשם רק לחצר אמרו ובאינה מעורבת אבל לרה"ר עדיין מנא לן".

וכן מובא בספר הכתר והכבוד לחי עולמים מכתב עדות בחתימת ידו של ר' יעקב בלוי ששאל את הסטייפלער האם לקחת שידוך לבנו שרוצים דווקא פאה, ותגובתו היתה בצעקה "מה, יאמרו שהסטייפלער התיר פאה נכרית?!". ואם בשמועות עסקינן הרי קמן שמועות הסותרות דברים אלו, בספר הכתר והכבוד לחי עולמים מובא עדות בשם הגרח"ש קרליץ בזה"ל "מרן אמר לי ביחוד לגבי הליכה בפאה נכרית - ס'שמעקט מיט א דאורייתא!" (יש לזה ריח של איסור תורה). ועוד שהרי ידועה דעתו של תלמידו המובהק ר' גדליה נדל שהיה נלחם מאוד נגד הפאות, ופעם אמר בענין זה "תשאלו כל ילדה בת ארבע האם פאה מותרת..." ואם יצא מפי רבו להתיר "לכתחילה" כנ"ל איך כ"כ יתנגד לזה. וכן ידועה דעתם של תלמידיו הגאון ר' שלום שבדרון, הגאון ר' משה יהושע לנדא (שכתב על הענין כמה מאמרים חריפים), הגאון ר' ניסים קרליץ (בחוט שני מביא ברכה ללובשות מטפחת, ולא הזכיר שלרבו זהו לכתחילה ללא שום חיסרון) ועוד מתלמידיו המובהקים שלא זזה ידם מתחת ידו, ואם יצא מפיו להתיר "לכתחילה" דבר זה, איך לא הביאו בשם רבם כלום.

ומה נאים פה דבריו בקוב"א (ח"ג קנ"ב) "ראוי ליראי ה' ית' לנטות בלבושים ובשאר ענינים לדרך היותר צנועה". וא"כ לא יעלה על הדעת לומר ש"מרן זלל"ה התיר לכתחילה" דבר שגם למתירים נוגד את כל המושג צניעות.

ובאמת דברים אלו נסתרים כמה וכמה כיוונים:

* הדבר סותר להדיא לדברי גדולי ישראל שהורו מפורשות בנידון דחייבים בכה"ג בירור גמור (כפי שהבאנו לעיל) ולא לסמוך על רוב, ובלא בירור גמור חייבים לבער את הפאה. ותימה גדולה שכותבי הכרוז לא טרחו לציין לכך שדעתם היא ההיפך מדעת גדולי ישראל, ואפי' לא ציינו שישנה דעה החולקת. (ולמען האמת, לאחר בירור שעשינו למחרת פירסום המכתב, התברר שהיה טעות, וכל החותמים על הכרוז נשארו בדעתם הראשונה שצריך פיקוח צמוד משעת גזיזה). הערה כא שהרי הדבר סותר גם את דברי החותמים עצמם שרק זמן מועט קודם לכן פירסמו ש"חייבים בירור גמור משעת גזיזה".
* הדבר הינו חידוש מבהיל בעולם הכשרות אשר אפילו בתחומים קלים בהרבה, לא קובעים כללים ע"פ אומדנות של מחיר וכדו' כאשר הדבר נותן קמום לפירצות רבות בדבר.
* ההיתר הלז הינו ע"פ הנחת יסוד שבטווח המחירים של עד 3000 ש"ח רוב הפאות אין מקורן מהודו, והדבר מנוגד לחלוטין לכל שאר המסמכים בנידון שהובאו לעיל,

שישנו ייצוא שיער אדיר מהודו גם במחירים הזולים ביותר, וודאי שגדול הוא בהרבה מהכמויות שנמצאות בסין.

* כל היתר זה מיוסד על זה שלא מערבים שיער הודי (היקר) בסיני (הזול), [כי אם מערבים אפי' שערה אחת - הכל יאסר, כיון שבתערובת זו לא אומרים שהדבר בטל כלל הערה כב ובכל תערובת כעין זו לא מתירים זאת כיון שזה נחשב מעמיד, וק"ו בע"ז שלא בטלה באלף. וז"ל השו"ע יו"ד סי' ק"מ "ע"ז ומשמשיה ותקרובתה אוסרים בכל שהוא שאם נתערב אחד מהם אפי' באלף כולן אסורות".].

וכבר סתרו דברים אלו בבירור הנמצא ב"פסקי בית הדין רבני ירושלים" שכתבו שדרכן של הפאניות לערב שיער הודי בשאר שערות. וגם התאמת אצלנו נתון זה ע"י הרבה פאניות. ובפרט שכל פאה עשויה מ 4- ראשים ממוצע, ולאחר העיבוד כל השערות נראות אותו דבר, כך שאין שום סיבה שלא יערבו לכתחילה. ועוד שהעיבוד נעשה גם במפעלים בסין וכדו' שמגיעים לשם כמה סוגי שיער ואת הכל מעבדים יחד באותם מיכלי ענק.

* ההוראה הינה לציבור בעוד שהדבר ידוע שאת הפאות בהודו ניתן להשיג גם ב- 300 - 150 דולר, ו ממילא הפאניות יכולות לשחק במחיר ולהוריד את שיער הודו למחיר זה (ועדיין ישארו להן רווחים גדולים.) [ואכן כבר פחות משבוע אחר פירסום הכרוז, פירסמו חנויות רבות בכל העיתונות החרדית במבצעים חסרי תקדים של הורדת מחירי כל הפאות שעד היום עלו 6000 שקל ומעלה - כולם לפתע פחות מ-3000 שקל... וזוהי הוכחה ברורה שהמחיר אינו בירור כלל.] ואין לומר שהפאניות אינן חשודות על הדבר, שכן אחר והן רואות שההלך רוח הציבורי הוא להקל ראש בנידון, ואף בקרב בני התורה, מניחות הן שאי"ז אלא חומרא בעלמא. ועוד שאותן פאניות שיתפו פעולה בקשר של שתיקה במשך שנים רבות, עם הכשר זה שכיום נתברר שכל מי שמעיין קצת בנתונים יודע שאין בו כלום, וכדלעיל.

הערה כג

הערה כג ונמנה כאן מספר ראיות שגם אם אכן רוב השיער לא היה מהודו - לא היה ניתן לסמוך על רוב.

* ידוע הדבר שגם מהודו מגיעות פאות זולות, אלא שכל דבריהם הם מתוך הנחה ש'יתכן' ו'אולי' במחיר זה אין כאן רוב, כיון שהסקרים והמחקרים שנעשו לא פירטו את מקור הפאות הזולות בנפרד, אז 'ניתן להניח' ש'אולי' החלק שמהודו אינו הרוב...

* "ההכשר החדש" אינו מגביל כלל את החנויות, והמוכרות יודעות טוב מאוד, לא פעם, שסחורתן הינה שיער הודי משובח... ובכה"ג לא שייך בכלל להתחיל לדון מצד כל דפריש, כיון שהמוכרת משקרת מטעמי מסחרה, והיא לעצמה על אף שהיא נמנית על עדת ה"יראים" אבל היא סומכת על המתירים שיער הודי... או שהיא מבינה את הזילזול

בתחום מצד הציבור ומצד הרבנים, ולכן היא מתירה לעצמה לשקר. (וכבר הודו כמה וכמה פאניות שהן הולכות לקנות בצורה סדירה מהודו, או ממפעלים בסין שכל מקורם הוא רק מהודו, ואין פוצה פה ומצפצף.) [וגם לו יצוייר שנאמנות, לא הוזכר בשום כרוז שיש איזה עדיפות לקנות דוקא מפאנית מ"היראים" ש"נאמנים".] וא"כ כל סחורתה נאסרת לכו"ע גם אם נמצאת בחנותה פאה מהודו אחת מתוך אלף.

* אם תתערב לפאנית פאה יקרה (3100 ש"ח) שנאסרה מדין רוב, בתוך הפאות הזולות (3000 ש"ח) - גם לשיטתם כל סחורתה תאסר.

* וכן פאניות שקונות מסַפָּק יהודי שקונה גם "פאות זולות" ממפעל שרובו ע"ז - אז גם הפאות הזולות יאסרו כיון שגם אם מיעוטן ע"ז הוה כל קבוע לכו"ע.

* והטענה העולה על כולנה היא - שע"פ הר"ן בע"ז נט: גם לגוי תקרובת ע"ז נאסרה בהנאה, וא"כ הוה קבוע גם ביד הגוי לכו"ע. ועפ"ז אפי' אם רק מיעוט שיער בעולם הוא תקורבת, כל זמן שיש צד שהשיער הגיע משם אסור מדין כל קבוע.

* כל דבריהם הוא רק כאשר הן קונות מסַפָּק גוי הקונה ממפעל אחד בלבד לא ידוע, וכל זה רק אם יודעים אנו בבירור שישנו מפעל אחד שכולו נקי משיער הודו - רק אז ניתן לומר את דבריהם. וגם זה כאמור דלא כשיטת ה"דברי יציב" שאוסר גם את זה, וכשיטתו פסק גם הגרישׂ"א, ואותם בעלי הכרוז חלקו עליו.

* ופאניות שקונות מספק גוי שקונה מכמה מפעלים (שכך הוא בדרך כלל) גם לא אמרינן כל דפריש אלא כל קבוע - והכל נאסר גם אם זה מיעוט. כל דינים אלו שהובאו כאן, מפורשים המה בשו"ע יו"ד סי' ק"י, ובש"ך יו"ד קי"ד ס"ק י"ט.

והנה בפרשיה דנן נראה בבירור איך שציבור שלם של יראים ושלמים המדקדקים בהלכה קלה כבחמורה, ותמיד חוששים לכל חשש קרוב או רחוק בעסק הכשרות, והנה בנושא זה נהפכו היוצרות ומחפשים להתיר להם את "הפאה העגונה" בכל דרך שהיא. ועצוב לראות עד כמה דברי הרמב"ם מתגשמים לפנינו בתחום היתרים אלו "שאם נסתפק לו ששמע מורה להקל"... ונתקיימו בנו דברי הגמ' (פסחים נב:) "עמי בעצו ישאל ומקלו יגיד לו - כל המיקל לו מגיד לו".

וכמה מתאימים פה דברי החזו"א בקובץ אגרות ח"ב פ"ו על דבר התקופה ברוסיא בה קנו גם החרדים - בשר ללא הכשר, מכיון שהמשיכו בהרגלם לאחר התקופה של הגזירה על השחיטה. ואלו הם דבריו:

"... אקומה נא ואסובבה בערי היהודים, בשוקיה וברחובותיה ..."

אמנם ארכו הימים האלה אבל בא קצם וחליפתם הגיענו, הננו חיים עדנה בתנאים קשים ומרים צרה ומצוקה, אך לא תעודת עמנו לעזוב שאר רוחו ולהסב ליאש לבו וכל אשר ימצא להשיב שללו ימהר בידים חרוצות, אם מעט אם הרבה... עתה הגיע יומו ובידינו להשיב שבותו.

למה צעירנו תעמדו מרחוק איה איפה כחכם הגדול, ואן רוחכם הכביר. האמנם טעיתם לחשוב כי --- ולא הכרתם את נס עמכם אשר חרפתם נפשכם עליו מתמול שלשום או אספה רוחכם חלילה, וגלגלי ההרגל יעברו גם עליכם, מבלי רגש ובלי משים לב וכשיבת זקנים טל ילדותכם. עוצו עצה קראו עצרה השיבו כבוד העם למקומו. אל לכם להקל בדבר זה בעת אשר מוסר עדתכם התמוטט. יאמר נא הבן הצעיר לאביו הישיש הכרוך אחר ההרגל... אל נא אבי לא נכון הדבר, לא תקח רק מהאנשים הנאמנים... יפקחו נא הבנים עיניהם על האבות ונצחון מלחמתם בטוחה. ישאירו נא צעירנו זכרונם לימים הבאים, ומבטח עמם לא יכזבו, לא יחשבו עוד כבודם לכלימה, ותפארתם לקלון נקומו נא עזרונו כי עליכם לעשות."

בכנס שהתכנסו בביתו של מרן הגרי"ש אלישיב כמה עסקנים ושאלתם בפיהם מה לעשות כדי למנוע את הצרות שבדור, ענה הגריש"א ואמר "**אבל הצרה של הפאות אינני יודע איך אפשר לתקן את זה, זה כבר מושרש עם גדולים וטובים... זה התחיל מהגדולים, לא סתם ממאן דהו ראשי ישיבות גדולים וצדיקים, כולם נכשלים בזה, מה אתם יכולים לעשות... זה פרוץ מאוד... זה לא סתם מן השוק נכשלים בזה ממש צדיקים גמורים, גם צדקניות גמורות. גם האשה היא צדקנית. אינני יודע איך מתקנים את זה...**"

ובכל אופן כפי שאמר שם פעמיים באותה שיחה כל דבריו נפלו על אוזנים אטומות, וז"ל "**אם רוצים שומעים ואם לא רוצים לא שומעים...**" "**נו יקבלו, מה שרוצים יקבלו...**"

אחרי כל האמור, כל ערום יעשה בדעת, ובדבר ש"כולם נכשלים בזה" לא יכניס את עצמו להיות "כמו כולם", וכל מי שיודע קצת תנ"ך רואה איך שדברים מעין אלו חוזרים על עצמם במשך כל ההיסטריה, שבאים דורות ש"כולם נכשלים" באחד מעקרי הדת, וה' מביא עליהם סיבה שיחזרו בתשובה. ולאחר מכן קם לו דור חדש מתוקן מאותו מכשול, ולימים שוב נופל באחד מעקרי הדת, וחוזר חלילה כך דור אחר דור.

ה' יתברך שמו ישמרנו ויצילנו מכל זה, ויערה עלינו רוח טהרה ממרום לשוב אליו באמת ובלב שלם.

מכתבי הרבנים

שלבי היצור הראשונים של פאת הקאסטם